

Dokument na schôdzu

B8-0255/2019 }
B8-0256/2019 }
B8-0258/2019 }
B8-0259/2019 }
B8-0260/2019 } RC1

17.4.2019

SPOLOČNÝ NÁVRH UZNESENIA

predložený v súlade s článkom 135 ods. 5 a článkom 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

ktorý nahrádza tieto návrhy uznesenia:

B8-0255/2019 (ECR)
B8-0256/2019 (Verts/ALE)
B8-0258/2019 (S&D)
B8-0259/2019 (PPE)
B8-0260/2019 (ALDE)

o Číne, najmä o situácii náboženských a etnických menšín
(2019/2690(RSP))

Cristian Dan Preda, Michaela Šojdrová, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Esther de Lange, Jarosław Wałęsa, Romana Tomc, Csaba Sógor, Pavel Svoboda, Milan Zver, Tunne Kelam, Tomáš Zdechovský, David McAllister, Adam Szejnfeld, Andrzej Grzyb, Inese Vaidere, Seán Kelly, Andrey Kovatchev, Marijana Petir, Sandra Kalniete, Laima Liucija Andrikiienė, Krzysztof Hetman, Julia Pitera, László Tókéš, Elmar Brok
v mene skupiny PPE

Elena Valenciano, Soraya Post, Jo Leinen
v mene skupiny S&D

Charles Tannock, Bas Belder, Monica Macovei, Branislav Škripek, Anna Elżbieta Fotyga
v mene skupiny ECR

Nathalie Griesbeck, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea,

RC\1182805SK.docx

PE637.753v01-00 }
PE637.754v01-00 }
PE637.756v01-00 }
PE637.757v01-00 }
PE637.758v01-00 } RC1

**Izaskun Bilbao Barandica, Gérard Deprez, María Teresa Giménez
Barbat, Marian Harkin, Petr Ježek, Louis Michel, Javier Nart,
Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Carolina Punset,
Frédérique Ries, Robert Rochefort, Marietje Schaake, Jasenko Selimovic,
Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Mirja Vehkaperä**
v mene skupiny ALDE
**Barbara Lochbihler, Reinhard Bütikofer, Heidi Hautala, Indrek Tarand,
Helga Trüpel**
v mene skupiny Verts/ALE

Uznesenie Európskeho parlamentu o Číne, najmä o situácii náboženských a etnických menšín (2019/2690(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o situácii v Číne, najmä na uznesenie z 26. novembra 2009 o Číne: práva menšín a uplatňovanie trestu smrti¹, z 10. marca 2011 o situácii a kultúrnom dedičstve v Kašgare (Ujgurská autonómna oblasť Sin-t'iang, Čína)², z 15. decembra 2016 o prípade tibetskej budhistickej akadémie Larung Gar a prípade Ilhama Tohtiho³, z 12. septembra 2018 k stavu vzťahov medzi EÚ a Čínou⁴ a zo 4. októbra 2018 o masovom svojvoľnom zadržiavaní Ujgurov a Kazachov v Ujgurskej autonómnej oblasti Sin-t'iang⁵,
- so zreteľom na strategické partnerstvo medzi EÚ a Čínou, ktoré sa začalo v roku 2003, a na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 22. júna 2016 s názvom Prvky pre novú stratégiu EÚ týkajúcu sa Číny (JOIN(2016)0030),
- so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti presadzovania a ochrany slobody náboženského vyznania alebo viery, ktoré Rada prijala 24. júna 2013,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 12. marca 2019 s názvom EÚ – Čína: strategická vízia (JOIN(2019)0005),
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie prijaté na 21. samite EÚ-Čína 9. apríla 2019,
- so zreteľom na rozhovory medzi EÚ a Čínou o ľudských právach, ktoré sa začali v roku 1995 a ktorých 37. kolo sa konalo v Bruseli 1. a 2. apríla 2019,
- so zreteľom na článok 36 ústavy Čínskej ľudovej republiky, ktorý zaručuje všetkým občanom právo na slobodu náboženského vyznania, a na jej článok 4, ktorý zaručuje práva národnostných menšín,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach zo 16. decembra 1966, ktorý Čína podpísala v roku 1998, ale neratifikovala ho,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na záverečné pripomienky hodnotenia Výboru OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie týkajúceho sa Číny,

¹ Ú. v. EÚ C 285 E, 21.10.2010, s. 80.

² Ú. v. EÚ C 199 E, 7.7.2012, s. 185.

³ Ú. v. EÚ C 238, 6.7.2018, s. 108.

⁴ Prijaté texty, P8_TA(2018)0343.

⁵ Prijaté texty, P8_TA(2018)0377.

- so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže EÚ sa vo svojom strategickom rámci pre ľudské práva a demokraciu zaväzuje, že bude podporovať ľudské práva, demokraciu a právny štát vo všetkých oblastiach vonkajšej činnosti EÚ bez výnimky a že ľudské práva budú ústredným prvkom jej vzťahov s tretími krajinami vrátane strategických partnerov; keďže táto otázka by mala zostať stredobodom dlhodobého vzťahu medzi EÚ a Čínou v súlade so záväzkom EÚ presadzovať tieto hodnoty vo svojej vonkajšej činnosti a prejavenej záujem Číny dodržiavať tieto hodnoty v rámci vlastného rozvoja a medzinárodnej spolupráce;
- B. keďže Čína úspešne vyriešila problém chudoby 700 miliónov ľudí, ale keďže od marca 2013, keď prezident Si Ťin-pching prevzal moc, sa situácia v oblasti ľudských práv v Číne stále zhoršuje, pričom vláda stupňuje svoju nevraživosť k pokojnému disentu, slobode prejavu a náboženského vyznania a právneho štátu; keďže čínske orgány zadržávajú a stíhajú stovky obhajcov ľudských práv, právnikov a novinárov;
- C. keďže nové predpisy o náboženských otázkach, ktoré nadobudli účinnosť 1. februára 2018, sú prísnejšie voči náboženským skupinám a činnostiam a nútia ich riadiť sa viac politikou strany; keďže v otázke náboženskej slobody a svedomia sa dosiahla nová najnižšia úroveň od začiatku hospodárskych reforiem a otvorenia sa Číny v druhej polovici 70. rokov minulého storočia; keďže Čína je domovom jedných z najväčších skupín náboženských väzňov;
- D. keďže hoci v septembri 2018 bola v dosiahnutá dohoda medzi Svätou stolicou a čínskou vládou, pokiaľ ide o vymenovanie biskupov v Číne, kresťanské náboženské komunity v krajine čelia čoraz väčším represiam, pričom kresťania pôsobiaci v tajných aj vládou schválených cirkvách sú vystavení obťažovaniu a zadržávaniu, búraniu kostolov, konfiškácii náboženských symbolov a tvrdým zákrokom proti kresťanským zhromaždeniam; keďže čínske orgány v niektorých provinciách neumožňujú osobám mladším ako 18 rokov zúčastňovať sa na náboženských činnostiach; keďže v septembri 2018 Čína zakázala tzv. cirkev Zionu, najväčšiu podzemnú kongregáciu v Číne s viac ako 1 500 veriacimi;
- E. keďže situácia v provincii Sin-ťiang, kde žije 10 miliónov moslimských Ujgurov a etnických Kazachov, sa prudko zhoršila, keďže stabilita a absolútna kontrola nad provinciou Sin-ťiang sa stali najvyššou prioritou čínskych orgánov, a to jednak z dôvodu pravidelných teroristických útokov páchaných Ujgurmi v tejto provincii alebo údajne s ňou spojených, ako aj pre strategickú polohu Ujgurskej autonómnej oblasti Sin-ťiang pre iniciatívu Jedno pásmo, jedna cesta; keďže existujú informácie, že systém tábora v provincii Sin-ťiang sa uplatňuje aj v iných častiach Číny;
- F. keďže bol zavedený program mimosúdneho zaistenia, v rámci ktorého sú podľa odhadov Výboru OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie zadržávané desaťtisíce až milión Ujgurov, ktorí sú nútení podstúpiť tzv. politickú prevýchovu, a to bez toho, aby boli obvinení alebo súdení, pričom sú svojvoľne zadržávaní na neurčité obdobie pod zámienkou boja proti terorizmu a náboženskému extrémizmu; keďže v provincii Sin-ťiang bola vypracovaná politika prísnych obmedzení náboženských praktík a ujgurského jazyka a zvykov;

- G. keďže bola vyvinutá sofistikovaná sieť invazívneho digitálneho sledovania vrátane technológie rozpoznávania tváre a zberu údajov;
- H. keďže čínska vláda odmietla množstvo žiadostí pracovnej skupiny OSN pre nútené alebo nedobrovoľné zmiznutia (WGEID), vysokého komisára OSN pre ľudské práva a ďalších mandátov OSN pre osobitné postupy o vyslanie nezávislých vyšetrovateľov do provincie Sin-t'iang;
- I. keďže situácia v Tibete sa napriek hospodárskemu rastu a rozvoju infraštruktúry v priebehu posledných rokov zhoršila, pričom čínska vláda obmedzuje širokú škálu ľudských práv pod zámienkou bezpečnosti a stability a neustále útočí na tibetskú identitu a kultúru;
- J. keďže opatrenia dohľadu a kontroly v Tibete, ako aj svojvoľné zadržiavanie, mučenie a zlé zaobchádzanie v posledných rokoch naberajú na intenzite; keďže čínska vláda vytvorila v Tibete prostredie, v ktorom štátna moc nie je nijako obmedzená, kde prevláda atmosféra strachu a každý aspekt verejného a súkromného života je prísne kontrolovaný a regulovaný; keďže v Tibete možno akýkoľvek pokojný nesúhlas alebo kritiku štátnych politik v oblasti etnických alebo náboženských menšín považovať za prejav separatizmu, a preto sa považujú za trestné činy; keďže prístup do Tibetskej autonómnej oblasti je dnes obmedzený viac ako kedykoľvek v minulosti;
- K. keďže od roku 2009 sa evidujú správy o mimoriadne vysokom počte Tibeťanov, väčšinou mníchov a mníšok, ktorí sa upálili na protest proti reštriktívnej politike Číny v Tibete a požadovali návrat dalajlámu a dodržiavanie práva na náboženskú slobodu v okrese Aba/Ngaba v provincii Sečuán a ďalších častiach Tibetskej náhornej plošiny; keďže v riešení tibetskej krízy sa za posledných 10 rokov nedosiahol žiadny pokrok;
1. je hlboko znepokojený čoraz represívnejším režimom, ktorému sú vystavené viaceré náboženské a etnické menšiny, najmä Ujguri a Kazachovia, Tibeťania a kresťania, a ďalšími obmedzeniami ústavných záruk ich práva na slobodu kultúrnych prejavov a náboženského presvedčenia, slobodu slova a prejavu a slobodu pokojného zhromažďovania a združovania; žiada, aby orgány dodržiavali tieto základné slobody;
 2. vyzýva čínsku vládu, aby okamžite ukončila prax svojvoľného zadržiavania členov ujgurskej a kazašskej menšiny a Tibeťanov bez akéhokoľvek obvinenia, súdneho konania alebo odsúdenia za trestný čin, aby zatvorila všetky tábory a detenčné centrá a okamžite a bezpodmienečne prepustila zadržané osoby;
 3. požaduje okamžité prepustenie svojvoľne zadržovaných osôb, väzňov svedomia vrátane členov Falun kung a zastavenie nedobrovoľných zmiznutí osôb, a trvá na tom, že všetci jednotlivci musia mať možnosť vybrať si svojho právneho zástupcu, mať prístup k svojej rodine a k lekárskej pomoci, ako aj právo na preskúmanie svojich prípadov;
 4. vyzýva čínsku vládu, aby okamžite prepustila: Ujgurov vrátane Ilhama Tohtiho, Tashpolata Tiyipa, Rahile Dawutovej, Eliho Mamuta, Hailaite Niyaziho, Memetjana Abdullaha, Abduhelila Zununa a Abdukerima Abduweliho; osoby prenasledované za ich náboženské presvedčenie, ako sú okrem iného Čang Šao-t'ie, Chu Š-ken, Wang I a

Sun Čchien; tibetských aktivistov, spisovateľov a náboženských predstaviteľov, ktorí čelia obvineniam z trestných činov alebo sú väznení za vykonávanie svojho práva na slobodu prejavu, ako sú Taši Wang-čchuk a Lobsangu Dergye;

5. vyzýva na okamžité prepustenie švédskeho vydavateľa kníh Kuej Min-chaja a dvoch kanadských občanov Michael Spavora a Michaela Kovriga;
6. naliehavo vyzýva čínsku vládu, aby sprístupnila všetky podrobnosti o osobách zmiznutých v provincii Sin-ťiang ich rodinám;
7. vyzýva čínske orgány, aby ukončili kampane proti kresťanským kongregáciám a organizáciám a zastavili prenasledovanie a zadržiavanie kresťanských pastorov a kňazov a násilné búranie kostolov;
8. vyzýva čínske orgány, aby dodržiavali jazykové, kultúrne, náboženské a ďalšie základné slobody Tibetánov a aby upustili od politiky presídľovania Chanov na úkor Tibetánov, a nenútili tibetských kočovníkov, aby sa vzdali svojho tradičného spôsobu života;
9. odsudzuje kampane realizované prostredníctvom prístupu tzv. vlasteneckého vzdelávania vrátane opatrení na riadenie tibetských budhistických kláštorov; je znepokojený tým, že čínske trestné právo sa zneužíva na prenasledovanie Tibetánov a budhistov, ktorých náboženské činnosti sa považujú za prejavy separatizmu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že prostredie pre praktizovanie budhizmu v Tibete sa po tibetských protestoch v marci 2008 výrazne zhoršilo a čínska vláda zaujala všadeprítomný prístup tzv. výchovy k vlastenectvu;
10. naliehavo vyzýva čínske orgány, aby uplatňovali ústavne zaručené právo na slobodu náboženského presvedčenia pre všetkých občanov Číny;
11. pripomína, že je dôležité, aby EÚ a jej členské štáty pred čínskymi orgánmi nastoľovali otázku porušovania ľudských práv na každej politickej úrovni v súlade so záväzkom EÚ presadzovať silný, jasný a jednotný hlas v prístupe k tejto krajine vrátane každoročného dialógu o ľudských právach, strategického dialógu, hospodárskeho dialógu na vysokej úrovni a samitu, ako aj nadchádzajúceho samitu EÚ a Ázie;
12. zdôrazňuje, že hoci obe strany v spoločnom vyhlásení po 21. samite EÚ-Čína opätovne potvrdili, že všetky ľudské práva sú univerzálne, nedeliteľné, vzájomne závislé a prepojené, EÚ by mala vyzvať Čínu, aby v tomto zmysle aj konala; odsudzuje skutočnosť, že na samite EÚ-Čína, ktorý sa konal 9. apríla 2019, zohrali naliehavé otázky ľudských práv opäť len okrajovú úlohu; domnieva sa, že ak a keď sa na samite EÚ – Čína nebude hovoriť o ľudských právach dostatočne dôrazne, Rada, Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a Komisia by mali úplne odmietnuť zahrnúť túto oblasť do programu a vypracovať samostatné oznámenie na túto tému a zmysluplne v ňom posúdiť situáciu, ako aj dôvody, prečo nebolo možné dohodnúť sa na dôraznejších opatreniach v tejto oblasti;
13. vyzýva členské štáty EÚ, aby zabránili všetkým činnostiam čínskych orgánov na území EÚ, ktorých cieľom je zastrašovať príslušníkov turkických komunít, Tibetánov a iných

náboženských alebo etnických skupín s cieľom prinútiť ich, aby pôsobili ako informátori, vrátiť sa do Číny alebo ich umlčať;

14. vyzýva čínske orgány, aby novinárom a medzinárodným pozorovateľom vrátane Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva a osobitné postupy OSN umožnili slobodný, zmysluplný a neobmedzený prístup do provincie Sin-ťiang a Tibetskej autonómnej oblasti; vyzýva EÚ a členské štáty, aby počas nasledujúceho zasadnutia Rady OSN pre ľudské práva prevzali iniciatívu vo veci rezolúcie o zriadení vyšetrovacej misie pre provinciu Sin-ťiang;
15. vyzýva čínsku vládu, aby zaručila neobmedzené dodržiavanie občianskych práv v čínskej ústave so zreteľom na článok 4, ktorý chráni národnostné menšiny; na článok 35, ktorý zaručuje slobodu prejavu, zhromažďovania, združovania, sprievodov a demonštrácie; na článok 36, v ktorom sa uznáva právo na slobodu náboženského vyznania; a na článok 41, ktorý zaručuje právo kritizovať a predkladať návrhy týkajúce sa akéhokoľvek štátneho orgánu alebo úradníka;
16. nalieha na Čínu, aby ratifikovala Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach;
17. naliehavo vyzýva Čínu, aby poskytla diplomatom, novinárom a občanom EÚ neobmedzený prístup do Tibetu ako recipročné opatrenie zodpovedajúce slobodnému a neobmedzenému prístupu na celé územie členských štátov EÚ, ktorý majú cestujúci z Číny; naliehavo žiada inštitúcie EÚ, aby sa vážne venovali otázke prístupu do Tibetu v rámci diskusií o dohode o zjednodušení vízového režimu medzi EÚ a Čínou;
18. vyjadruje sklamanie z toho, že 37. kolo rozhovorov medzi EÚ a Čínou o ľudských právach neprinieslo žiadne podstatné výsledky; vyjadruje aj poľutovanie nad tým, že čínska delegácia sa 2. apríla nezúčastnila na pokračovaní rozhovorov, ktoré umožnili výmenu názorov s organizáciami občianskej spoločnosti;
19. naliehavo vyzýva VP/PK, ESVČ a členské štáty, aby intenzívnejšie monitorovali znepokojujúci vývoj v oblasti ľudských práv v provincii Sin-ťiang vrátane zvýšenej represie a dohľadu zo strany vlády a aby vystupovali proti porušovaniu ľudských práv v Číne súkromne aj verejne;
20. vyzýva Radu, aby zvažila prijatie cielených sankcií voči úradníkom zodpovedným za zásah v Ujgurskej autonómnej oblasti Sin-ťiang;
21. vyzýva EÚ, jej členské štáty a medzinárodné spoločenstvo, aby zastavili všetok vývoz a transfer technológií tovaru a služieb, ktoré Čína využíva na rozšírenie a zlepšenie svojho kybernetického dohľadu a nástrojov na vytváranie profilov; je hlboko znepokojený tým, že Čína už tieto technológie vyváža do autoritárskych štátov na celom svete;
22. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku/podpredsedníčke Komisie, Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Čínskej ľudovej republiky.